

LIDEN TIDNINGEN

2020-03

Ur innehållet Lidens socken anno 1771
Spontankonsert på Reva
Ett Y av Bengt Lindström

NU BLIR KVÄLLARNA KYLIGA OCH SENA ...

Vägen hem var mycket lång och ingen har jag mött,
nu blir kvällarna kyliga och sena.
Kom trösta mej en smula, för nu är jag ganska trött,
och med ens så förfärligt allena.

Jag märkte aldrig förut, att mörkret är så stort,
går och tänker på allt det där man borde.
Det är så mycket saker jag skulle sagt och gjort,
och det är så väldigt lite jag gjorde.

Skynda dej älskade, skynda att älska,
dagarna mörknar minut för minut.
Tänd våra ljus, det är nära till natten,
snart är den blommande sommaren slut.
Jag letar efter nånting som vi kanske glömde bort
och som du kunde hjälpa mej att finna.

Ur Tove Janssons Höstvisa

Lidentidningen

Järvissle 204

860 41 Liden

tel 0692-211 01

e-post: lidentidningen@telia.com

Utgivningsbevis: 31 116

Plusgiro 195 35 99-6

Ansvarig utgivare & redaktör:

Anders Högström

Layout: Anders Högström och Eva-Rut Lindberg

Annonser: Eva-Rut Lindberg

Tryckeri: Print 24, EU

Omslagsbild och illustrationer: Lars Gustafsson

Utgivningsområde: Indal, Liden, Holm,

Bispgården och Hammarstrand.

Det är inte ofta vi ägnar första sidan åt poesi, om någonsin. Men pandemin corona har ändrat förutsättningarna mycket. Beteenden som förr var självklara, har ändrats i vår vardag. De gamla sitter fortfarande isolerade och andra som inte befinner sig i en direkt riskgrupp tycker kanske att de kan andas ut och att vardagen kan återgå till det normala. Skenet bedrar, verkar det som.

Själv drabbades redaktören Anders av en allvarlig sjukdom för ett tjugotal år sedan, en ärftlig blodsjukdom som ledde till lungemboli eller proppar i lungorna, ett livshotande tillstånd. Erfarenheten är att om man genomlevt något sådant tillhör man de som bör vara extra försiktiga - en riskgrupp. Man behöver inte vara över sjuttio, det finns ju också många med andra underliggande sjukdomar. Ingen går nog riktigt säkert.

Alla har vi olika preferenser men redaktionen tillhör de som lutar på Folkhälsomyndigheten. Det är bara att ta en titt på Anders Tegnells meritlista för att förstå att han förmodligen besitter mer kunskaper än många andra. Allmänt tyckande kanske vinner och sakkunskap kan gå och lägga sig. Men statistiskt sett har det inte skett så ofta.

Preliminär utgivningsplan för 2020

	Bokning	Material	Utkommer
Nr 4	23/10	2/11	25/11

Vi kan hjälpa till med utformningen av nya annonser. Ideella föreningar betalar 300 kr, företag enligt offert.

Kontakta oss per mail Lidentidningen@telia.com eller telefon 0692-211 01 för information om mått och priser.

Lite märkligt är det att det ofta sägs att politiker i "vanliga fall" lägger sig i för mycket. Nu är det plötsligt för lite. Det är lätt att glömma att ministerstyret inte är tillåtet i Sverige.

Tjänstemän i andra länder med samma eller liknande arbetsuppgifter som nämnde statsepidemiolog verkar på senaste tiden tycka att vår svenska strategi inte var så dum i alla fall. Men att erkänna det sitter långt inne.

Verserna ur *Höstvisa* med text av finlandsvenska Tove Jansson och som så förtjänstfullt tonsatts av Erna Tauro, hoppas vi skall skänka lite ljus i mörkret och då inte bara för årstiden. Den visar hur viktigt det är att vi vårdar kärlek och vänskap för den är, som bekant, inte oändlig.

En extra tanke skänker vi åt de över hela världen som förlorat en eller flera anhöriga, inte bara i pandemin, för det finns så många krig och katastrofer. Även alla som av många orsaker inte har möjlighet till kontakt med nära och kära ägnar vi detsamma.

Här på redaktionen hyser vi gott hopp. De positiva nyheterna börjar bli fler, antalet insjuknade minskar stadigt. Tyvärr verkar det också föra med sig att andra av vardagens bekymmer, som fanns innan pandemin, nu har en tendens att dyka upp igen, ibland med förnyad kraft. Vi tror är att coronapandemin fört med sig nyupptäckt styrka att ta itu med dessa problem och att vi kan finna lösningar på dem.

Några av oss skulle nog vilja gå i ide under vintern och komma fram till vären precis som Tove Jansson berättar i

sina sagor om Mumintrollen. Som tur är finns det andra som inget hellre vill än att tillbringa den kalla årstiden utomhus, kanske med skidor eller snowboards på fötterna.

Vi på redaktionen önskar alla att få vara friska och skulle ni ha oturen bli sjuka: ha förtröstan. Inom sjukvården gör de allt det kan för att hjälpa er. De är våra hjältar.

Vi hoppas att alla får en angenäm höst och att vi får just de vackra gula och bruna färger på träden som utmärker en riktigt fin sådan årstid.

*Med hösthälsningar från
Redaktionen*

Onsdagen den 14 oktober
kl 19.00 i Skansborg.

Andelsägare i
**Järkvissle Folkets Hus ek för
org nr 789200-3117**
kallas till stämma för
avslut av föreningen.

Frågor?
Kontakta då ordförande
Maria Kilander 070-606 66 15.

För ett enklare skogs- ägande

Med vårt skogsägaravtal får du trygg vägledning och professionella råd i skogsägarlivets alla faser. Vi ger dig full överblick och ser till att din skog förvaltas, sköts och utvecklas som du vill.

Kontakta en skogsinspektor nära dig så berättar vi mer.

norraskog.se
010-583 10 00

norra
skog

KÖTT • SKINN • CHARK

• HÄLLA GÅRD •

WWW.HÄLLAGÅRD.SE

**Din lokala
lammleverantör**

**Besök gärna vår
gårdsbutik i Åsen**

**Jeanette & Thomas
Eriksson**

070-551 67 52

Tempo Liden

Måndag - fredag 10 - 19

Lördag 10 - 16

Söndag 12 - 16

Vi är ombud för

DB SCHENKER AUTOCASH

postnord

**Lidenvägen 94
tel 0692 – 100 26
facebook/Tempo Liden**

ETT AXPLOCK

Vecka 40 - 49

Öppet kyrkis för 0 - 4 år
med föräldrar kl 10 - 12
Måndagar i Indals sockenstuga
Tisdagar i Sättna församlingshem
Torsdagar i Lidens sockenstuga

Söndag 4 oktober kl 18:00

Konsert i Sättna kyrka i med
Janne Öhrlund och
Kristina Edlund Johansson

Torsdag 15 oktober kl 19:00

Församlingsafton i Indals
sockenstuga med underhållning
av Kent Karlsson

Familjegudstjänst

med Daff Daff, pilgrimsbarn
och utdelning barnbiblar

Söndag 18 oktober
Sättna kyrka kl 11:00
Indals kyrka kl 15:00

Söndag 8 november
Lidens kyrka kl 11:00

Alla helgons dag

Lördag 31 oktober
Minnesgudstjänster i
pastoratets alla fyra kyrkor.
Vi tänder ljus och läser upp
namnen på de som avlidit under
året i respektive församling.

Torsdag 12 november kl 19:00

Församlingsafton i Indals
sockenstuga med underhållning
av Bengt Hammarberg

Första advent

Söndag 29 november
Adventsgudstjänster i pastoratets
alla fyra kyrkor

**Läs mer på hemsidan
Svenskakyrkan.se/indalenspastorat**

Svenska kyrkan
INDALENS PASTORAT

ROLF LIDBERG STIPENDIET 2020

Vid skolavslutningen i Lidens skola och Stige skola fredagen den 12 juni 2020 utdelades för fjärde gången *Stipendium i bild till Rolf Lidbergs minne*. Elever i årskurs 5 i de två skolorna erbjöds att delta och det är Föreningen Järkvissle Trollby som är stipendieutdelare. Årets tema var: Mitt naturminne.

T.v. Isabelle Ramm's vinnande bild.
Foto: Arne Johansson

T.h. Vilma Meijers vinnande bild.
Foto: Arne Johansson.

En jury bestående av Konstnären Lars Gustafsson och Dokumentärfilmaren Arne Johansson har utsett en vinnare på varje skola. Vinnaren från Lidens skola blev Isabelle Ramm och vinnaren från Stige skola blev Vilma Meijer. Förutom vackert diplom får vinnarna 1.000:- vardera.

Juryns motivering: ”Vinnarna har med klara färger och tydliga kontrastlinjer i målningarna fångat ögonblicket av personlig naturupplevelse”.

Tidigare stipendievinnare

År	Lidens skola	Stige skola
2017	Maj Arsasuek	Liv Sundin
2018	Emil Östman	Irma Jonsson
2019	Albin Melin	David Åström

Isabelle Ramm, Lidens skola.
Foto: Maria Kilander.

Två månader efter stipendieutdelningen fick årets vinnare frågan vad de hade gjort med pengarna. Isabelle Ramm hade fått ekonomisk möjlighet att kastrera sin kanin, men ångrade sig. Nu spar hon tillsvidare pengarna istället. Vilma Mei-

jer köpte kläder och bekostade ett ridläger hon varit på i sommar.

Föreningen Järkvissle Trollby riktar ett stort tack till alla deltagare i årets stipendietävling!

Vilma Meijer Stige skola.
Foto: Monica Näsman Kilander.

Arne Johansson
Järkvissle

EN BYGD ATT SATSA PÅ

närodlad politik får hela Sverige att leva

Centerpartiet driver på utvecklingen i Indal, Liden och Holm

Något av det vi gjort:

- Lokala råd
- förtroendevalda + näringsliv + föreningsliv
- Tankstation HVO100
- Kommunala kontor för distansarbete i Liden och Indal
- Tempo i Liden, kommunens första servicepunkt
- Ny, modern vägbelysning
- Miljöstrategiska programmet

Något av det vi ska göra:

- Ny idrottshall
- Näringslivsutveckling
- Förbättrad utemiljö
- Ny brandstation i Liden

Ta kontakt och gilla Centerpartiet på
www.facebook.com/centerpartietsundsvall/

NÄRODLAD
POLITIK

Centerpartiet

SPONTANKONSERT PÅ REVA

Djupt inne i de jämtländska skogarna, strax väster om Indalsälven och nära gränsen till Västernorrland öppnar sig skogen kring en drygt 4 ha stor öppen yta. Där ligger några hus och, hör och häpna, en dansbana.

Vi hade kommit till Reva och vårt besök kom sig av ett inlägg i Facebook ett par dagar tidigare. Där berättade riksspelman Susan Westerland Reistad och spelman Jan Högberg att de hade flyttat dit och att de ämnade spela in stället. Vi var en handfull åhörare som fick lyssna till en varierad repertoar, mestadels folkmusik, med Susan på fiol och sambon Jan på gitarr. Efter någon tid anknöt också Johnny Halvarsson på dragspel.

Susan Westlund Reistad och Jan Högberg underhåller på Reva.

Susan - riksspelman

Endast 22 år gammal korades Susan till riksspelman i Härnösand år 1985 med motiveringen "För utmärkt spel av låtar från Uppland". Tre år senare uppträdde hon på Delsbostämman. Där deltog även Jan som spelade in en video där Susan uppträdde.

Susan har musikaliskt påbrå från både faderns och moderns sida och redan i femårsåldern började hon spela blockflöjt. Som barn växte hon upp i Solna och Uppsala och har sedan bott och studerat musik i Malung och Härnösand.

Spelman Bertil Westlund

På en spelmansstämma i Mora träffade Susan Bertil Westlund från Reva. Sedan dess och fram till Bertils död på nyåret 2016 spelade och upp-

trädde de tillsammans, hon på fiol och blockflöjt, han på gitarr. År 2010 erhöll en överraskad Susan ett musikstipendium ur GlaMusikalliansens minnesfond när hon och Bertil uppträdde i Hallens kyrka i Åre.

Musikträff på Reva

Bertil Westlund bodde i Reva och där arrangerade han under mer än tjugo år en stor träff för musiker. Som mest deltog 7 000 personer som fick campa på fälten kring gården. Att delta i denna festival var kostnadsfritt och fika såldes till självkostnadspris. Sponsorer var bland andra Vattenfall, som bekostade uppförandet av dansbanan, och Ragunda kommun som hämtade soporna.

Leva på Reva

Efter Bertil Westlunds bortgång kom Facebook att spela en viktig roll i Susannes liv. Där fann Jan Högberg en äldre upplaga av den unga kvinna som han hade spelat in på Delsbostämman nästan trettio år tidigare. Han tänkte att Susan kanske var intresserad av filmen (som nu kan ses på YouTube) och de bestämde sig för att träffas. Det visade sig att de förutom musiken också hade ett stort och gemensamt naturintresse och i maj detta år bestämde sig paret att flytta till Reva för gott.

Kanske kan "Musikträff på Reva" återupptas men då i en mindre skala. Så långt fram i tiden har Susan och Jan ännu inte planerat – nu har det fått räcka med en spontankonsert och vi har fått ett halvt löfte om att det kanske kan blir fler.

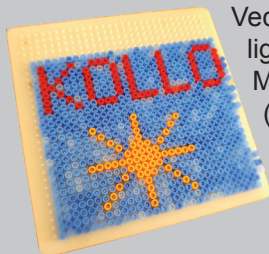
Det ser vi fram emot!

Text och bild:
Eva-Rut Lindberg

DAGKOLLO I KYRKANS REGI

Veckan efter midsommar var lämplig tidpunkt för arrangemanget.

Måndag – fredag kl. 9.00 -15.00

(fredag till 13.00). Vackert väder med klarblå himmel och stekande sol. Max 20 barn, i åldern 10 – 13 år, kunde efter anmälan (först till kvarn...)

erbjudas platser. En väntelista fanns i fall något barn uteblev. Fem vuxna deltog som ledare; Eva From, Jermunn Solem, Caisa Eriksson, Merit Kvist och Peter Jeppsson. Platsen var Holms församlingshem med närliggande badplats. Barnen skjutsades t.o.r. varje dag med buss från Kovland, Indal och Liden. Dagen inleddes med en samling och därefter var det olika aktiviteter som lekar, målning, badminton, fotboll och tipspromenad. Vid badplatsen i Västbyn var det naturligtvis bad men också den populära kanotpaddlingen i Holmsjön. För att stilla hungern tillagades och serverades lunch varje dag. Maten blev mycket uppskattad bland barnen.

Värmen vid "grytorna" var minst sagt "eldande" i den heta sommarvärmen! Dagkollot blev en riktig succé och förhoppningsvis återkommer arrangemanget nästa sommar.

Text: Arne Johansson
Järkvissele
Bilder: Caisa Eriksson

VINDPENGAR TILL FEM MOTTAGARE

Eolus har beslutat att fem mottagare får dela på årets vindpeng för vindparkerna Kråktorpet, Jenåsen och Nylandsbergen. Nästa år blir det ännu mer pengar för föreningslivet att ta del av då 420 000 kronor ska fördelas.

Monica Näsman Kilander och Pia Nägele, Järkvissle Folkets hus, tar emot vindpeng av Lars Brattmyr Foto: ER Lindberg

Mottagare av årets vindpeng blev *Lidens nedre fiskevårdsområde, Lidens skola, Järkvissle Folkets Hus Förening, Nora Västansjö Fiskevårdsområde och Brudsjön Natur och Fritid*. Föreningarna är geografiskt spridda, har olika inriktning och medlen ska gå till olika typer av saker. Precis så som vindpengen hela tiden varit tänkt. Att en vindpeng eller bygdemedel skulle utgå från vindparkerna har varit klart sedan ansökningsprocessen för etablering av vindkraft påbörjades. Vindpengen är ett sätt att låta berörda bygder och människorna som bor där ta del av de fördelar som etableringarna innebär. Genom ansökningsförfarandet ges möjlighet att över åren stimulera och lyfta fram olika ändamål och mottagare.

Den första utdelningen ägde rum förra året och de utbetalda medlen har stegvis ökat i takt med att de tre vindparkerna har tagits i drift och börjar leverera el till nätet. Av mottagarna var fyra helt nya medan den femte, Lidens skola, fick medel även 2019. Skolans inriktning på friluftsliv och att ge möjligheter

för alla elever att kunna delta är en starkt bidragande orsak till att man tilldelats vindpeng två år i rad. Lidens skola tjänar även som exempel på att man kan motta vindpeng flera år i rad vilket innebär att såväl föreningar som fått vindpeng som de som sökt men inte tilldelats ska söka även kommande år.

Årets mottagare av vindpengar var tänkta att uppmärksammas vid någon typ av festlig ceremoni. Tyvärr gick detta inte att genomföra med tanke på coronapandemin. Istället kom Lars Brattmyr som representant för Eolus ut till varje mottagande förening och uppmärksammade dem med ett diplom och blommor.

Varje år från och med 2021 kommer 420 000 kronor att fördelas medan det för 2020 var sammanlagt 163 000 kronor som delades ut eftersom vindparkerna Nylandsbergen och Kråktorpet inte hade varit driftsatta under hela 2019. Ansökningar kan ske från föreningar eller skolor (ej privatpersoner eller företag) där prioritet i fördelningen ligger på föreningar som har ett lokalt syfte med fokus på barn- och ungdomsaktiviteter samt utveckling av bygden inom rekreation, friluftsliv och besöksändamål.

Text: Johan Hammarqvist
Foto: Lars Brattmyr

Hur går det till att söka vindpeng?

Ansökan sker via formulär på Eolus hemsida med adressen: <https://www.eolusvind.com/verksamhet/vindpeng/>

I ansökan anger man bland annat föreningens namn, kontaktperson och vad eventuella medel man tilldelas ska användas till. Sista ansökningsdag är 15 april 2021.

Sören Smedberg erhåller Nora-Västansjö
fiskevårdsområdes vindpeng av Lars
Brattmyr.

Staffan Sollén och Börje Albertsson
representanter för Lidens nedre
fiskevårdsområde.

Behöver du hjälp med fastigheten eller trädgården?

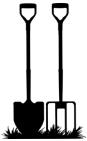
JELA ALLSERVICE

hjälp dig med trädgårdsskötsel, snöskottning,
trädfällning och småreparationer

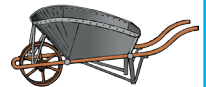

SPAR ANNONSEN!

Du kan behöva vår hjälp förr än du tror!

Kontakta Jonas Jerrefalk 076-828 19 31
Vi har F-skattsedel och ordnar med ROT och RUT

Järkvissle Ekogård

Vi har ekologiskt jordbruk med
naturbete och är kravgodkända

Bra för korna - bra för klimatet!

Du kan beställa ungnöt styckat
och klart: halv, kvart, åttondel

Örjan Rudin och Pia Nägele
Järkvissle 213, 855 99 Liden
070 – 534 93 83
orjan.rudin@jarkvissle.se

Tilldelning av vindpeng 2020

För 2020 tilldelas Lidens nedre fiskevårdsområde, Lidens skola, Järkvissle Folkets Hus Förening, Nora Västansjö Fiskevårdsområde och Brudsjön Natur och Fritid **vindpeng**.

Ny ansökningsperiod kommer nästa år och då har föreningar i bygden möjlighet att på nytt söka vindpeng.

Under 2021 kommer det att vara full vindpeng om 420 000 kronor för vindparkerna Jenåsen, Kråktorpet och Nylandsbergen.

Vid frågor vänligen kontakta
Eolus kommunikationschef
Johan Hammarqvist
på telefon 0720-50 59 11 eller
johan.hammarqvist@eolusvind.com

MYKO 50 ÅR

Söndagen den 6 september samlades ett tjugotal personer från Sundsvalls Mykologiska Sällskap, Myko, vid Lidens kyrka för att hedra Rolf Lidberg med blommor. Buketten var bunden av Synnöve Sjöberg som tidigare kände Rolf Lidberg då han var i livet. Hon hade valt blommor som visste att Rolf Lidberg tyckte om.

Anledningen till samlingen vid Rolf Lidbergs grav var att Sundsvalls Mykologiska Sällskap celebrerade sitt 50-årsjubileum och att Rolf Lidberg var en av initiativtagarna till att detta bildades 1970.

Rolf Lidberg föddes i 1930 i Järkvissle, avled 2005 och ligger nu begravd på kyrkogården vid Lidens kyrka.

Många av hans populära bilder med gemytliga troll har landskapet kring Indalsälven som bakgrundsmotiv. Dock var blommor, och då främst orkidéer, hans stora livsintresse. Redan i skolan tecknade han sin första guckusko. För tio år sedan utgavs postumt den över 700 sidor tjocka boken Medelpads flora med illustrationer av Rolf Lidberg. Uppgifterna i boken över de dryga 2 000 arter som finns i Medelpad baseras huvudsakligen på inventeringar som Rolf Lidberg och hans medförfattare Håkan Lindström gjort.

Mykologi är läran om svampar

Rolf Lidberg har betytt mycket för Sundsvalls Mykologiska sällskap och många är de barn som har blåddrat och läst ur hans rikt illustrerade barnböcker.

Foto och text: Eva-Rut Lindberg

P L B Bygg AB

Kontakta oss för lediga lägenheter eller lokaler

060-15 90 40, 070-310 55 12
Peter@plb.se

LIDENS SOCKEN ANNO 1771

Under den rådande coronapandemin reser folk mer inom Sverige, istället för att ta sig utomlands. Med hjälp av en kombination av GPS och Google vet man dessutom inte bara vart man ska utan också vad man kan förväntas träffa på väl där. Så var det givetvis inte förr. Nog långt tillbaka i tiden var stora delar av Sverige, då främst Norrland, helt okänt territorium för de flesta, till och med för vetenskapsakademins ledamöter och männen i riksdagen.

Detta var helt ohållbart och en ung topograf och genealog vid namn Abraham Abrahamson Hülpers skickades ut för att göra en ordentlig beskrivning av de norrländska socknarna. 1771 publicerade han dessa uppgifter, rapporter och beskrivningar i 6 samlingar, varav den första samlingen handlar om Medelpad. Här finner vi beskrivningar även av socknarna häromkring och med dem en liten inblick i vad man kunde förvänta sig om man reste hit på 1700-talet.

Svår jord att bruka

Låt oss börja med Lidens socken. Indal och Holm kan vi återkomma till i kommande nummer. Socknens namn kommer från det gamla ordet ”lid” som beskrev en särskilt bergig plats. Lidens höga branter och djupa dalar var ett återkommande tema i Abrahamsons rapportering från socknen då han menade att de innebar problem för jordbruket och boskapskötseln. Den djupa skogen och de rejäla branterna gjorde åkerbruket svårt för de 81 bönder och 48 torpare som ägde det mesta av socknens jord. Vårfloder kunde också vara till besvär då de ofta spolade bort gödseln lagd över åkrarna.

Trots att det var svårbrukat påpekade Abrahamson att skördarna blivit större med tiden. Han hänvisade dessutom till några ortsbor som menade att man nog skulle kunna utvinna mer av landet framöver genom att härma hur man gjort i grannsocknen Indal vars åkerbruk gick bättre. Dessutom trodde de att många friska män som tidigare jobbat med balkbygge nu skulle börja arbeta med åkerbruket istället då de nya metoderna gjorde det mer lönsamt.

Boskapskötseln försvårades också av Lidens natur, det var helt enkelt svårt att få till ordentligt med betesmark på grund av bergen och de

enligt Abrahamson ”onyttiga myrarna”. Detta till trots räknade han socknens djur till 87 hästar, 325 kor, 178 ungnöt, 330 får, 290 getter och 70 svin.

Gott om bin

Ett annat djur Abrahamson skrev om var bina. Det fanns ingen organiserad biodling i Liden när Abrahamson tog sig dit men däremot fanns det gott om skogsbin vars honung folket i bygden tog vara på. Den sötaste honungen fanns främst i bon sittandes vid gamla, torra furor där tjocka lager med bark fallit av stammen.

Laxfisket och Gustav Vasa

Jordbruket och djurhållningen var inte det enda Abrahamson intresserade sig för, han var också noggrann med att diskutera bruket av de olika vattendragen och forsarna i bygden. Då var det först och främst laxfisket i älven som Abrahamson tänkte på, och denna prioritering var inte så konstig. Laxfisket hade intresserat folk från utsocknes redan långt innan! Laxfisket efter älven, då i synnerhet till vilken grad man kunde beskatta det, hade till och med legat på Gustav Vasas bord.

Men när Abrahamson – ungefär 250 år efter Gustav Vasas rådsherrar – varit på plats i sock-

nen sa folket att laxfisket hade blivit sämre den senaste tiden (kanske för att slippa någon ny klämfingrig kung som skulle rota runt med fiskerätterna?). Abrahamson tyckte också älven genom Liden var mer strid än i de andra socknarna, vilket han trodde förklarade de mindre fångsterna.

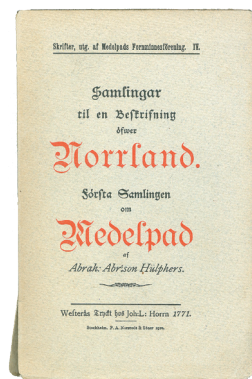
Den nya industrin

Abrahamson talade gott om fisket i bäckar och insjöar runt om i socknen. Han noterade också att dessa mindre vattendrag användes för att driva kvarnar och, sedan bara några år tillbaka, även sågar. Han skrev att en ordentlig såg hade byggts i Sillre och att man var i full gång med att forsla timmer ner mot Timrå och Sundsvall. En industri som vi nu vet, ungefär 250 år senare, skulle komma att expandera kraftigt.

I övrigt var inte Abrahamson helt nöjd med hur man skötte skogen här uppe. Förvisso noterade han hur folk med olika tekniker kunde avgöra precis när det var som bäst att avverka ett träd. Trots denna kunskap så skrev han att folk fällde gran, tall, björk och annat både i tid och otid.

Järkvissle skans

Abrahamson intresserar sig också lite för socknens historia. Han diskuterar den gamla kyrkan och den drunknade munken som byggde kyrkan. Särskilt uppmärksammades ett gam-

Unik bok om Medelpad av Abraham Abrahamson Hülpers, tryckt 1771.

malt försvarsverk som byggts i Järkvissle under kriget mot Danmark 1670. När Abrahamson själv tog sig dit var den redan övergiven och med tiden förstörd. Intressanta män hade övernattnat i och haft befäl över försvarsverket. Namnen säger oss dock inte så mycket numera.

En resa tillbaka

Det Liden som Abrahamson besökte under sina resor var ett Liden på väg mot förändring. Nya rön inom jordbruket förväntades flytta arbete till andra sysslor. Det första riktiga sågverket hade satts i drift. Laxfisket skulle få minskad betydelse. Huruvida Abrahamson förstått allt rätt och presenterat en felfri bild av 1770-talets Liden är såklart svårt att säga. I vilket fall får man minnas att hans beskrivningar framförallt skulle forma bilden av bygden för riksdagsmännen och den vetenskapliga eliten i Stockholm. Abrahamsons rapporter var också det närmaste någon som reste genom Medelpad på 1700-talet kunde jämföra med dagens kart-appar på mobiltelefonen eller Google.

Johan Persson
Åsen i Liden/Uppsala

Johan Persson

Född i Åsen, Liden år 1998. Han gick i Lidens skola, tog studenten på samhällsvetarprogrammet i Hedbergsska skolan i Sundsvall och läser numera Historikerprogrammet på tredje året vid Uppsala Universitet. Utanför studierna och studentlivet intresserar han sig mest för basket. Ett familjedrag? "Numera kollar jag mer än vad jag spelar!" konstaterar Johan. /Arne Johansson, Järkvissle.

Kostnadsfri
juridisk
behovsanalys

Testamente gav mig trygghet

Vi hjälper dig att se över familjejuridiken och upprättande av nödvändiga juridiska handlingar. Vi erbjuder dig just nu en kostnadsfri juridisk behovsanalys där vi går igenom just dina behov.

Ring oss idag så ser vi över dina behov!

Ewa Öhrn, jurist
060-67 88 19
ewa.ohrn@ludvig.se

Anna Grafström, juristsekreterare
060-67 88 02
anna.grafstrom@ludvig.se

Erbjudandet gäller t.o.m. 20231

ludvig.se

HAMMARSTRANDS BEGRAVNINGSBYRÅ

Vi finns bara några mil bort och
utför alla tjänster i samband
med dödsfallet

All service inför kyrklig
begravning
Borgerlig begravningsofficiant
Transporter
Minnesstunder
Bouppteckningar
Auktioner

Vi har jour dygnet runt
0696-105 08

Per Bergvall & Co

Husåsvägen 14

**Medicinsk fotvård
Fotvårdsprodukter**

Jag finns också i
Bispgården och Kälarne

Helena 070-610 64 37

HALÉNS BYGG OCH LANTHANDEL

HAMMARSTRAND

Följ oss på Facebook för
aktuella erbjudanden

GRANNGÅRDEN

ETABL.1880

Vi har det mesta inom
**trädgård, husdjur,
bygg och lantbruk**

Vi har öppet
måndag - fredag
7.00 - 17.30
Tel 0696-161 90

Välkommen!

önskar Anders med personal

swedol
PARTNER

Hos oss hittar du hela
swedolsortimentet

LHS Maskiner AB

PROFFS PÅ PARK & MARK

Vi ser till att Ni blir nöjd med Er investering

LHS Maskiner firar 30 år under hela 2020.
Vi är både glada och stolta över att ha varit
med en så lång tid i denna trevlig bransch.
Idag har vi ett brett och noggrant utvalt
sortiment av maskiner och redskap för
lantbruk, entreprenad och grönyta.

Försäljning, reservdelar, service, reparationer
Sundsvall: 060-57 72 20 – Östersund: 063-660 72 20
info@lhsmaskiner.se, www.lhsmaskiner.se

HISTORIEN OM LIDENS SKYTTEPAVILJONG

Historien om Lidens skyttepaviljong

Lidens skytteförening bildades 1901 och föreningens första skjutbana låg på Husåsen i Liden. Föreningen bygger en ny skjutbana i Åsen under åren 1907-1908. Kostnaden för vapen och ammunition var mycket hög och föreningen behövde öka sina intäkter för att kunna bedriva sin verksamhet. Lotterier, baler och servering var vanliga inkomstkällor även vid den tiden. Den första dansbanan byggdes och blev klar 1911. Det var föreningens medlemmar som arbetade ideellt med att färdigställa ”Paviljongen” och på så sätt få inkomster för att minimera ammunitionskostnaderna för medlemmarna. Dansbanan var godkänd för 280 personer och 5 fotogenlampor tändes och hissades upp i taket med en kedja under sensommaren när mörkret började påminna besökarna om höstens ankomst. Inträdet var 75 öre vilket var mycket pengar vid den tiden. Serveringen var i en fristående byggnad och där kunde man köpa kaffe och bröd. Under slutet av 30-talet byggdes en ny paviljong och kafébyggnad som senare har renoverats och moderniserats vid ett flertal tillfällen. En skrivelse från Holms nykterhetsnämnd 1935 föranledde föreningen att utse en ordningsvakt

Att besöka Åsens dansbana under sommarhalvåret har varit en trevlig upplevelse för många av oss dans- och musikintresserade under lång tid. Det var också en viktig mötesplats för hemvändare som valde/tvingades att flytta ifrån hembygden på grund av arbetsbrist, utbildning m.m. Att träffas på midsommarafton vid Åsens dansbana har alltid varit en av årets höjdpunkter för många både ung som gammal.

som kunde avvisa eller portförbjuda ”mindre nyktra personer” från paviljongen. Genom åren har det också förekommit uppgörelser mellan olika personer/byar i form av slagsmål. Avtagen kavaj och uppkavlade armar var tecken på strid med knutna nävar.

Danskvällar under 1940- och 1950-talet

Under -40 och -50 talet började ”danskvällarna” med gammeldans mellan 18.00 – 20.00 ofta med lokala spelmän som Emanuel Nordlund (dragspel) Valfrid Nordlund (fiol) och Mauritz Söderberg på cittra därefter blev det modern dans spelade av välkända orkestrar. Under den här tiden var det många kända artister som uppträdde vid Lidens Skyttepaviljong. Yngve Stoor med sin Hawaiiorkester, Jack Gill, Povel Ramel och Harry Brandelius. Publikrekordet har Harry Brandelius med närmare 800 personer. I samband med danskvällar sker även uppträdanden av ”Stålfarfar”, Hypnotisören Martinell m.fl. Det var vanligt att använda cykeln för transport under 30- och 40-talet i samband med dansbesök i vår hembygd. Efter kriget blev det mera vanligt med Taxibilar som körde många vändor till och från dansbanan under danskvällarna.

Första dansen blev inte som jag hade tänkt mig.

Under slutet av 1950-talet var det dags för mig att besöka Åsens dansbana för första gången. Jag var i mopedåldern och hade besökt byn Åsen ett flertal gånger för att träna in de "rätta dansstegen". Det var "åsenflickorna" som lärde oss "mopedgrabbar" att dansa till musik via en skivspelare och vi tränade vid den gamla skolan i Åsen. Första gången jag besökte Åsens dansbana var sommaren 1959. Jag löste inträde och stod och tittade på alla som dansade och kollade läget och stämningen. Efter pausen kände jag mig mogen och bjöd upp en flicka i lämplig ålder. Efter att vi dansat första låten så bad hon mig att dansa tango under kommande låt. Då hade jag dansat foxtrot istället för tango och då jag inte kunde dansa tango lämnade hon mig mitt på golvet. Det var enda dansen för mig under hela den sommaren.

Besöken vid Åsens dansbana under närmare 60 år

Under 1950-talet blev det vanligt att åka personbil till olika dansbanor i närområdet. Förutom Åsens dansbana besökte vi Vältan i Järkvissle, Gerålund i Bispfors och Trätöjordsbacken i Hammarstrand. Under senare

år ordnades det även bussresor ifrån Sundsvall som stannade upp i byarna efter Indalsälven och hämtade upp dansanta resenärer. Det är många kända artister som lockat danspubliken till Skyttepaviljongen. Av dem kan nämnas Lotta Engberg med orkester samt Sten & Staley som den 3 juli 1997 spelade upp till en mycket uppskattad danskväll. Att åka till Åsens dansbana och dansa under

s o m m a -
h a r v a r i t
e t t m ä s t e
u n d e r
h e l a m i n
u p p v ä x t .
B e s ö k e n
h a r o f t a
s k e t t

under midsommarafton och under sommaren när de flesta hemvändare har semester och besöker sin hembygd. Parkeringsplatsen var ofta fylld med bilar och "bakluckebaren" var öppen under pausen. Efter dansen köpte vi ofta varmkorv med bröd och läskedryck. Kön fram till korvförsäljarna var lång och matlusten ökade ju närmare vi kom korvförsäljaren. En trevlig avslutning på kvällen för oss besökare. Vi är många som har besökt Åsens dansbana under min uppväxt. Att bjuda upp till dans eller att bli uppjuden av bekanta eller okända har ofta varit trevligt. Tyvärr så minskar intresset för den dans som vi är uppväxta med. Vi får leva på minnen och prova på motionsdans som fortfarande är ett populärt inslag för oss äldre.

Text och bild: Håkan Backlund

Tack till Yngve Gradin i biljettluckan för bakgrundsfakta om Lidens skyttepaviljong.

Åsens dansbana vid Lidens skyttepaviljong under senare år.

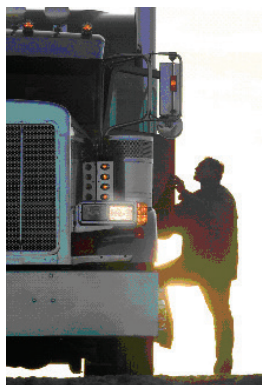
Insamlingsstiftelsen

LIDENS BLOMSTERFOND

Ring 070 - 655 94 93
för information

Handelsbanken Liden
Clearingnr 6344
Kontonr 372 621 791

Din gåva ger glädje i Liden

YTTARBOMS
TRAFIK AB

070-666 74 91   060-928 28

- Lastväxlare   ● Maskintransporter
- Kranbilar   ● Containeruthyrning

VI HITTAR SPECIAL-SORTIMENT I DIN SKOG!

Bäste Skogsägare, planerar du att avverka?

Vi förädlar din skog och skapar mervärden genom att ta ut specialsortiment!
Just nu stort behov av slutavverkningar av gran för uttag av svarvtimmer. Dessa bestånd kan även innehålla fina kraftledningsstolpar av tall, 16-23 meter med högt pris

Specialsortiment vi tar ut:

Tall

Kraftledningsstolpar
Stamblock
Grovtimmer
Octostolp (av massaved)

Gran

Svarvtimmer
Stegslan

Löv

Björksågskubb

Kontakta mig så kommer jag och tittar över vilka specialsortiment som finns i din skog, samt berättar vilka tjänster som vi kan erbjuda dig med utgångspunkt från dina önskemål.

Stefan Maina 0696-68 11 49
stefan.maina@rundvirkeskog.se

Rundvirke Skog

www.rundvirkeskog.se

ETT Y AV BENGT LINDSTRÖM

Vi fick ett brev till redaktionen från Eva Fahlberg som är bildlärare i Liden. Bar-
nen på hennes skola i årskurs 6 och
eleverna i samma årskull i Stige skola
har arbetat med att göra egna versio-
ner av Bengt Lindströms berömda Y
vid E 4:an i Timrå. I samband med det
har de studerat hans konstnärsskap
och vägen dit med alla utbildningar och
utställningar.

Ett bra initiativ tycker vi på redaktionen då återinvigningen av det nu 25 åriga origi-
nalet egentligen skulle ha ägt rum under våren men det satte coronaviruspandemin
stopp för. I stället blir det ett lite enklare firande på tjugofemårsdagen den 3 septem-
ber då de tjugofem första besökarna bjuds på bakelser i form av, ja, just det, ett Y.
Detta enligt Intresseföreningen Y:ets framtids hemsida. Vi vill inte vara sämre så
här kommer lite om Bengt Lindström.

Tre och tjugofem

Det är just den tredje september 1925 som Bengt Lindström föddes i Storsjö fjällby be-
läget i Härjedalen. Där tillbringade han sina
första tio år bland orsbor och samer och han
fick lära sig mycket om gammal folktro. Och
vem vet? Kanske är 3 och 25 magiska tal. I
alla fall fick han med sig en livslång fascina-
tion för naturen och sagorna.

I Härnösand, dit han och hans far flyttade,
började han i gymnasiet och möjligen var det
där som han bestämde sig för att bli konstnär.
Intresset verkar han ha burit med sig sedan de
tidiga barnaåren.

Så det blev studier på Konstfack i Stockholm
men han hamnade så småningom istället
på Isac Grünewalds konstskola och sedan
fick även konstnären Otto Sköld bidra med
kunskap.

*Ett av Bengt Lindströms "väsen" som bland
annat inspirerats av samiska sägner. Figu-
rerna står utanför entrén till Västernorrlands
museum i Härnösand.*

Nu sökte sig Bengt Lindström ut i världen.
Först till konstakademien i Köpenhamn hos
Axel Jørgensen och sedan till Amerika. Året
är 1946 och studierna fortsatte på Art Insti-
tute of Chicago.

Paris!

I Luxembourgträdgården sov han bland tig-
gare och hemlösa men dagarna tillbringade
han hos storheter som André Lhote och Fer-

mand Légers i deras målarskolor. Det var en kamp för brödfödan men med några tavlor sålda blev det hela möjligt.

Så uppmärksammas han i Sverige kring 1950 och fick motta ett stipendium från den då existerande Aftontidningen. Efter giftemål med Marie Louise blev det nu Frankrike och Paris för Bengt Lindström tillsammans med hustrun.

Nu målade han kubistiskt och expressionistiskt. Också andra material provades, bland annat kollage och även mosaik.

Bengt Lindström övergick nu mer och mer till vad som kanske kan sägas vara det mest typiska för honom. Med fysisk, primitiv vildsinthet lade han lager på lager av tjocka skikt av oljefärg på sina ofta mycket stora tavlor, ofta med klara rena grundfärger, en sann kolorist. Här rörde det sig ofta om hinkvis med färg.

I början på 60-talet arbetar han med litografier och djuptryck. Dessa kunde han sedan handmåla så att varje ark blev unikt.

"Lejonöverfallet" är en tapet, det vill säga bildväv, i det kollosala formatet 2,94 x 3,18 m. Den är utförd i Paris 1974 i Atelier 3.

Internationellt konstnärsskap

Ingen svensk konstnär har blivit så internationellt uppskattad som Bengt Lindström under sin livstid. Från mitten på sextio-talet och cirka tio år framåt var hans succé monumental. Hans verk såldes för höga belopp och gör så fortfarande. Hans utställningsverksamhet är så omfattande att det helt enkelt inte får plats i tidningen men för att, med reservation, nämna några: Frankrike, Spanien, Italien, Portugal, Belgien, Luxemburg, Österrike, USA, England och Australien samt inte minst Sverige.

Läser man äldre artiklar om Bengt Lindström finns det de som tvivlar på hans storhet, det skall väl också nämnas. Han var dock en av våra mest framgångsrika konstnärer, åtminstone internationellt. Kanske finns det några funderingar man kan ha kring detta.

"Gudabild", glasskulptur. Bengt Lindström blev inbjuden till Italien för att samarbeta med Adriano Bego vid dennes verksamhet på ön Murano i Venedigs delta.

Bengt Lindström har också gjort avtryck i arkitekturen. Oljemålningen "Womens dance" inspirerade arkitekten Gert Wingårds färgsättning till fasaden i bostadshuset Ting1 i Örnsköldsvik. Målningen har "pixlats upp" och färgfälten har sedan överförts på byggnadens fasader.

Sista åren

Bengt Lindström betraktade Paris som sin hemstad men köpte så småningom ett hus i Essvik utanför Sundsvall och vistades ofta där på somrarna. Där var han en välkänd syn, bland annat då han flög runt i sitt eget flygplan.

Efter att hans hustru Marie-Louise avlidit övergav han det franska slott han en gång fått köpa av en spansk konstnär. Köpesumman lär ha varit 300 kronor [sic!]. Nu bosatte han sig i sin ateljé i Paris.

De sista tre åren av sitt liv levde han i huset i Essvik, efter att ha drabbats av en stroke. Bengt Lindström var vid denna tidpunkt omgift med sin andra hustru Michèle. Här somnade konstnären in den 29 januari 2008, 83 år gammal.

Avtryck i arkitekturen

Att Bengt Lindström har inspirerat andra konstnärer råder det ingen tvivel om. Ett av de senare exemplen utgörs av det 13 våningar höga hus i Örnsköldsvik som arkitekten Gert Wingårdh ritade och som stod färdigt 2013. Färger och utformning av husfasaderna är inspirerade av Lindströms "Womens dance" där en liknande "upp-pixling" har eftersträvat som, exempelvis, på ett alltför förstorat digitalt fotografi, för att jämföra med något. Huset har i sig en intressant historia då det är byggt som en fristående fastighet grundlagd i det gamla tingshusets atrium. Därav dess namn: Ting1.

Text och bild: André Élevé-Courant

Vi riktar ett stort tack till Västernorrlands museum i Härnösand som låtit oss fotografera utställningen *Den monumentala Lindström*. Utställningen pågår till 10 januari 2021.

Pär Hansson
BYGG

- **Nybyggnationer**
- **Ombyggnationer**
- **Tillbyggnationer**

Använd gärna rotavdraget

Pär Hansson, Fullblodsvägen 25, 857 52 Sundsvall, 070-3439750
par@hanssonbygg.se, www.hanssonbygg.se

Bed & Breakfast
Flera typer av boende för
turister och företag i
Bispgården, Holmstagården,
Utane, Järkvissle
och Lagfors

Vi skottar snö

Café
Öppet måndag - fredag

Dagens lunch
Minst två rätter inklusive
kaffe och pajbuffé

Vi köper in dödsbon
flyttbon samt hela fastigheter
med eller utan innehåll

Vi fixar rot/rut

Tel: 070 - 214 49 52, www.tessanisillre.se, [facebook/Tessan i Sillre](https://www.facebook.com/Tessan%20i%20Sillre)

En personlig bank. Mitt i Liden.

Kontoret är öppet tisdagar 11.00-14.00.
Vill du ses någon annan dag eller tid i Liden
eller Timrå – ring oss och boka en tid.
Varmt välkommen till oss.

Erik Martinsson
Kontorschef

Erika Åström
Rådgivare Skog och lantbruk

Christina Hjelström
Företagsrådgivare

Patrik Olofsson
Rådgivare

Jeanette Forslund
Rådgivare

Viktor Stenström
Rådgivare

Jonas, virkesköpare
Indal/Holm
tel 060-19 34 86

sca.com/skog

Fråga mig om ditt gallringsbehov

Ingen känner din skog som du. Men om du vill få tips på vilka åtgärder som kan öka lönsamheten så finns vi här för dig.

En av virkesköparna i området är Jonas Eriksson. Ring honom för att höra mer om skogliga tjänster som kan öka värdet på din skogsfastighet. Din lokala virkesköpare hittar du alltid på sca.com/skog eller i Skogsvinge.

- **Grävning för grunder**
- **Vatten och avlopp**
- **Dränering**
- **Snöröjning och sandning**
- **Klippning vägar**
- **Matjordsförsäljning**

Niclas 073-044 79 42

Lasse 070-647 15 07